

Dit keer heb ik aan ChatGPT gevraagd om het verband te leggen tussen een Batesoniaanse visie op spel, rouw en verlies, en forensische hulpverlening. Over de vraag naar het verbindend patroon tussen deze erg verschillende bijdragen van dit nummer, had ik toch al een paar uur mijn hoofd gebroken. En daar kwam het antwoord dan, in luttele seconden. Want tot mijn verbazing haperde de zoekfunctie op geen enkel moment. Vlotjes verschenen de zinnen op mijn scherm. Volgens AI kan het verband tussen al die onderwerpen worden gevonden in ‘de onderliggende dynamiek van betekenisgeving, relatievorming, en systemisch denken’. ‘In alle genoemde domeinen’, zo schrijft ChatGPT, ‘gaat het om het (her) betekenen van ervaring’, om ‘een veilige relationele ruimte’ en om ‘communicatie en metacommunicatie’. Alsjeblieft, dat zijn zinnen die tellen. Alleen kreeg ik niet helemaal de vinger gelegd op waarom ik hier ook niet zoveel verder mee kwam. Te algemeen en te abstract misschien? Want per slot van rekening gaan de genoemde aspecten voor alle therapeutische activiteiten op. Had ik misschien de verkeerde vraag gesteld en moest ik die specifiekere formuleren? Of zocht ik naar een antwoord op een onzinnige vraag? Waarschijnlijk het laatste.

Want hoe graag we dat ook willen, niet alles is te beantwoorden. Een onzeker en zoekend ongemak is het gevolg. En juist die ervaring is ook een belangrijk element in dit nummer. Hoe verschillend de bijdragen in dit zomernummer ook zijn, alle auteurs onderzoeken namelijk praktijken en ervaringen waar geen sluitende antwoorden gevonden kunnen worden. Dat leidt tot rijke verkenningen van boeiende onderwerpen, zoals spelen in therapie, de werkrelatie in gedwongen hulpverlening, de troost van poëzie en literatuur, en het verdragen van complexiteit bij diversiteit.

In haar artikel ‘Batesoniaanse inspiraties voor spel en spelen in therapie’, schrijft **Ellen Reijmers** over de zoektocht van therapeuten die zich blijven afvragen wat dit spel en deze speluitingen zeggen over de leefwereld van dit kind. Zij stelt voor om deze vragen te parkeren en spel te beschouwen als een collaboratief en communicatief gebeuren. Spel is een realiteit op

zichzelf waarin allerlei uitwisselingen effecten hebben, zowel in het hier-en-nu als in het ginds. Een artikel voor iedereen die systeemtheoretische bagage zoekt om te begrijpen wat in spelsituaties gebeurt.

Jana Verheijen schrijft een *Casuïstische mededeling* over de forensische therapeut die maar geen pasklaar antwoord vindt op wat goed doen is voor deze cliënt. Ondanks de moeilijkheden in de werkrelatie bij gedwongen hulpverlening blijft zij zoeken naar wegen om in contact te blijven en veranderingsgericht te werken. Deze eerlijke bijdrage steunt hulpverleners hun invloed te blijven zien, ook als zij tegen therapeutische grenzen aanlopen.

De *Column* is van **Sam Peeters**, ook wel bekend onder de naam Tistje. Hij vertelt op betrokken wijze over zijn eigen ervaringen met de diagnose autisme en de betekenis van anders-zijn voor ons allen. Een krachtig pleidooi voor het omarmen van de complexiteit en een relevant geluid in de hedendaagse discussies over neurodiversiteit.

In de rubriek *Schijnwerper* een pakkend essay van **Maria Haerynck** over haar verlieservaringen die zij verbindt aan een therapeutische zoektocht naar steunbronnen bij een rouwproces. Op een literaire wijze toont zij dat troost niet gevonden wordt in de strikte logica van vraag en antwoord. Volgens haar zijn poëzie, kunst en literatuur getuigenissen bij en van verlieservaringen die op verschillende momenten in het rouwproces hun werk kunnen doen. Zij geeft op basis daarvan enkele aanbevelingen voor therapeuten.

In dit nummer vind je een goed gevulde rubriek congresbesprekingen. **Johanna Cockx** bezocht het symposium *Re-membling Bateson* en doet daar op warme enthousiaste wijze verslag van. **Kris Decraemer** bespreekt de lezingen en workshops die zij volgde op het NVRG-congres, *Perspectivistische lenigheid*. En **Els Harting** maakte verslag van de BVRGS-studiedag, *Modern families – Over fluïde gezinnen en helpende systemische praktijken*.

Ook in de rubriek *Boeken* zijn interessante besprekingen te vinden. **Anke Raymaekers** recenseert *Relatiestress in je nieuw samengesteld gezin. Groeien als koppel van spanning naar verbinding* geschreven door Cindy Schepers. En **Vincent Ronse De Craene** doet verslag van het boek *Liefde en vrijheid in GAY-relaties* van de auteur Marc Weideveld. Patti Annicq schreef *Een eetstoornis hoeft niet voor altijd te zijn*. **Anouck De Clercq** las het en schreef een recensie.

Veel zomers leesplezier,
Ellen Reijmers